

Čís. 2116.

»Udáním« (obviněním) jest tvrzení skutkových okolností, jež by naplnily, jsouce pravdivými, skutkovou podstatu určitého zločinu, udaným spáchaného. Spadá sem oznámení ministerstvu spravedlnosti, že soudce rozhodl ze msty spor nesprávně.

V subjektivním směru stačí vědomí o nepravdivosti (nesprávnosti) skutkových tvrzení, zakládajících křivé udání.

(Rozh. ze dne 3. října 1925, Zm II 249/25).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mor. Ostravě ze dne 17. března 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem utržení na cti podle §u 209 tr. zák.

Důvody:

Uplatňujíc důvod zmatečnosti podle čís. 9 písm. a) a čís. 10 §u 281 tr. ř., dovozuje zmateční stížnost, že stěžovatelův skutek zakládá toliko přestupek proti bezpečnosti cti; pro zločin utržení na cti, jímž byl stěžovatel uznán vinným, nedostává se prý po stránce subjektivní skutkové známky obvinění z vymyšleného zločinu, jakož i požadavku, že stěžovatel zavedl obviněním příčinu k vyšetřování proti soudci, a po stránce subjektivní zlého úmyslu. Podání, v němž shledává napadený rozsudek zločin utržení na cti, nebylo prý než dozorčí stížností, již se obžalovaný domáhal nápravy proti soudním rozsudkům, jimiž se pokládal za stížena, a chtěl prý výroky, jichž v podání užil, jen říci, že rozsudky jsou nesprávné. Stížnost není v právu. Udáním (obviněním) rozumí se tvrzení vůči vrchnosti, že určitá osoba spáchala určitý zločin, to jest tvrzení skutkových okolností, které — předpokládajíc jejich pravdivost — naplnily by skutkovou podstatu určitého zločinu, udanou osobou spáchaného. Takové tvrzení jest — nehledíc ani k jiným částem podání — obsaženo ve větě, že soudce (rada z. s. V.), ujal se (v rozepří v podání naznačené) uherského žida a že rozsudek proveden byl nesprávně ze msty, protože stěžovatel nepřijal 50 Kč na 617 Kč. Neboť bylo tím — jak napadený rozsudek správně uvádí — vrchnosti — (ministerstvu spravedlnosti) oznámeno, že se soudce dal od zákonného plnění své úřední povinnosti odvrátiti (ze msty), kteréžto jednání zakládalo by zločin zneužití úřední moci, vytčený v §§ech 101, 102 písm. a) zák. Z pouhého dokazování, že rozsudek jest nesprávným a že je třeba nápravy, vykročilo stěžovatelovo podání právě tím, že tvrdilo, že soudce rozhodl nesprávně ze msty na stěžovateli za to, že nepřijal návrh smíru, učiněný soudcem, a z přízně a nadržování odpůrci, to jest z důvodů stranických a k úmyslnému poškození stěžovatele směřujících, tedy ze zlého úmyslu, charakteristického pro zločin zneužití moci úřední. Jelikož udání bylo učiněno u vrchnosti, nezáleží na tom, zda zavedlo či nezavedlo — pokud se týče mohlo, či nemohlo zavdati příčinu k vrchnostenskému vyšetřování nebo pátrání proti nařknutému soudci; neboť tato způsobilost obvinění jest předpokladem zločinu utržení na cti jen, pokud byl spáchán jinakým obviño-

váním, než udáním u vrchnosti; že udání bylo pravdivým, obžalovaný ve zmateční stížnosti sám tvrditi si netroufá.

Po subjektivní stránce předpokládá zločin §u 209 tr. zák. toliko pachatelovo vědomí, že skutková tvrzení, zakládající křivé udání neb obvinění, jsou nepravdivými (nesprávnými); další zlý úmysl (přesněji záměr) se nepředpokládá. Ono vědomí stěžovatele jest v rozhodovacích důvodech soudu své stolice zjištěno a nebylo by vyloučeno ani tvrzeným účelem podané stížnosti; neboť toho účelu mohl se stěžovatel domáhati též bez oněch projevů, pro které — jak uvedeno — nabyli obsah podání povahy křivého nařknutí ze zločinu. Pro toto vědomí stěžovatelovo a pro skutečnost, že se obvinění stalo udáním u vrchnosti, vymyká se křivé nařknutí soudce ze zločinu zneužití moci úřední z rámce pouhého přestupku §u 487 tr. zák., který předpokládá, že obviňování ze zločinu nešlo tak daleko, by nabylo vlastností předpokládaných v §u 209 tr. zák.; právní posouzení zjištěného skutku prvním soudem vyhovuje správnému použití zákona a stížnost jest bezdůvodnou, pročež byla zamítna.

Čís. 2117.

Manžel jako zákonný zástupce své manželky jest oprávněn vystupovati za ni jako soukromý obžalobce neb účastník (§§y 46, 50 tr. ř., § 495 odstavec druhý tr. zák.); jest jí však volno, připadající jí procesní úlohu vykonávati osobně.

Nedochází-li hned k vynesení rozsudku, není závady, by stihání nově přibylého skutku nebylo zahájeno bez předchozí výhrady ve smyslu druhého odstavce §u 263 tr. ř.

Výši nákladů zastupování soukromého obžalobce nelze určit z moci úřední, nýbrž podle třetího odstavce §u 393 tr. ř. a zákona ze dne 11. prosince 1923, čís. 4 sb. z. a n. z roku 1924 jen k návrhu oprávněného.

(Rozh. ze dne 3. října 1925, Zm II 431/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Olomouci ze dne 27. prosince 1924 byl porušen zákon v ustanoveních §§ů 46, 50, 263 a §u 393 tr. ř. ve znění zákona ze dne 11. prosince 1923, čís. 4 s. z. a n. z roku 1924 a §u 495 tr. zák.

D ů v o d y:

František H. podal jako zákonný zástupce své manželky Marie H-ové u okresního soudu v Šumperku na Terezii N-ovou obžalobu pro přestupek urážky na cti, spáchaný prý tím, že Terezie N-ová dne 20. května 1924 vyplázla veřejně na Marii H-ovou jazyk. Marie H-ová, slyšena byvši při hlavním přelíčení dne 3. června 1924 jako svědkyně, potvrdila žalobní děj. Dále slyšen byl svědek devítiletý Alois L., po jehož výsledku obžalovaná Terezie N-ová podotkla podle obsahu protokolu o hlavním líčení, že svědek jest naveden; František a Marie H-ovi v tom směru prohlášení